SLUJBA PROHODULUI DOMNULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A ITALIEI

ROMA

2010

Episcopia Ortodoxă Română a Italiei

SLUJBA PROHODULUI DOMNULUI ŞI MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

tipărit cu binecuvântarea
Preasfinţitului Părinte Episcop
† SILUAN,
al Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei

La anul 7518 de la Facerea Lumii,
şi de la Hristos
2010

Omilie la Cruce, a celui între sfinţi părintelui nostru Ioan Gură-de-Aur, Arhiepiscopul Constantinopolei

Astăzi Stăpânul nostru a străbătut iadul. Astăzi „a sfărâmat porţile cele de aramă". „Astăzi a frânt zăvoarele cele de fier". Uită-te cât de precise sunt cuvintele! N-a spus: „A deschis uşile cele de aramă", ci „A sfărâmat porţile cele de aramă", ca să nu mai poată fi întrebuinţată închisoarea. N-a spus : „A tras zăvoarele", ci „A frânt zăvoarele", ca să piară toată puterea închisorii. De intri într-o închisoare fără uşi şi fără zăvoare, închisoarea nu te poate ţine. Iar când Hristos a sfărâmat porţile, mai poate un altul să le facă la loc? „Cine va îndrepta, spune Scriptura, ceea ce va strica Dumnezeu?". Împăraţii, când vor să elibereze pre cei închişi, nu fac aşa, ci lasă întregi porţile şi păstrează şi paznicii. Cu asta arată că au să intre în închisori iarăşi, sau cei eliberaţi, sau alţii în locul acelora. Hristos n-a făcut aşa, ci, voind să arate că moartea are sfârşit, a sfărâmat porţile ei cele de aramă.

Vrei să afli că moartea era aspră, neînduplecată şi tare ca diamantul? În decursul atâtor veacuri nimeni n-a putut-o îndupleca să slobozească pe vreunul din cei ţinuţi de ea, până

când a silit-o Stăpânul îngerilor, când S-a pogorât în iad. A legat mai întâi pre cel puternic, după aceea i-a răpit vasele lui. De asta a şi adăugat Scriptura: „Vistierii întunecate, nevăzute". S-ar părea că spun acelaşi lucru prin cuvintele „întunecate şi nevăzute", dar nu, căci cuvintele acestea au un îndoit înţeles. Sunt locuri întunecoase, dar pot fi văzute dacă se aduc acolo făclie şi lumină. Dar locul acela al iadului era foarte întunecos şi trist, niciodată n-a pătruns în el o rază de lumină. De asta Scriptura a spus că vistieriile lui sunt întunecate şi nevăzute. Şi au fost, într-adevăr, întunecate şi nevăzute până când le-a luminat Soarele dreptății şi a făcut din iad cer, că unde este Hristos, acolo este şi cerul. Scriptura numeşte iadul „vistierii întunecate". Şi pe bună dreptate, pentru că multă bogăţie era acolo. Că toată firea omenească, bogăţie a lui Dumnezeu, a fost furată de diavolul, care a înşelat pe cel dintâi om, şi a fost supusă jugului morţii.

Iar faptul că toată firea omenească era bogăţie a lui Dumnezeu o arată Pavel prin cuvintele: „Dumnezeu îmbogăţeşte pre toţi cei ce-L cheamă pre El". Hristos a făcut întocmai ca un împărat care prinde pre un căpitan de hoţi ce străbătea oraşele, jefuia de pretutindeni, se afunda în peşteri şi ducea acolo bogăţia jefuită. Împăratul leagă pre căpitanul de hoţi, îl dă chinurilor, iar

bogăţia lui o duce în cămările împărăteşti. Tot aşa şi Hristos. Prin moartea Lui a legat pre căpitanul de hoţi şi pre temnicer, adică pre diavol şi moartea, apoi a dus toată bogăţia, adică neamul omenesc, în cămările cele împărăteşti. Asta a arătat-o şi Pavel prin cuvintele: „Carele ne-a izbăvit de stăpânirea întunericului şi ne-a strămutat în Împărăţia dragostei Lui". Şi lucru minunat este Însuşi Împăratul; S-a dus în iad, cu toate că nici un împărat n-ar vrea să facă vreodată asta, ci ar porunci, prin scrisori, slujitorilor săi să slobozească pre cei legaţi. Hristos însă n-a făcut aşa, ci El, Împăratul, S-a dus la cei legaţi şi nu I-a fost ruşine nici de temniţă nici de întemniţaţi.

Cum avea să-I fie ruşine de cei pre care i-a făcut? A sfărâmat porţile, a frânt zăvoarele, S-a dus în iad, a golit toată temniţa, a luat înlănţuit pre temnicer şi aşa S-a reîntors la noi. Tiranul a fost dus rob, cel puternic, legat; moartea însăşi, aruncând armele, a alergat goală la picioarele Împăratului. Ai văzut biruinţă minunată?

Ai văzut faptele mari ale Crucii? Să-ţi spun şi altceva mai minunat? Când ai să afli chipul biruinţei, atunci ai să te minunezi şi mai mult. Prin acela prin care diavolul a biruit pre om, prin acela l-a biruit şi Hristos pre diavol. Ascultă cum! Semnele înfrângerii noastre au fost: fecioara, lemnul şi moartea. Fecioară a fost Eva, - nu cunoscuse încă

pre bărbat - lemn a fost pomul, şi moarte a fost pedeapsa dată lui Adam. Şi iată, iarăşi, Fecioară, lemn şi moarte, aceste semne ale înfrângerii, au ajuns semne ale biruinţei.

În locul Evei, Maria; în locul pomului cunoştinţei binelui şi răului, lemnul Crucii; în locul morţii lui Adam, moartea lui Hristos. Ai văzut că diavolul a fost biruit prin acela prin care biruise? Prin pom l-a biruit diavolul pre Adam; prin Cruce l-a biruit Hristos pe diavol. Lemn şi într-o parte, şi lemn şi în alta: unul a trimis în iad, iar celălalt a chemat din iad pre cei plecaţi acolo. Şi iaraşi lemn într-o parte, şi lemn în alta: unul a ascuns gol pre cel făcut rob, iar celălalt a arătat tuturor gol pre Biruitor, din înalţimea crucii. Moarte şi într-o parte, moarte şi în alta: una a osândit pre cei de după Adam, iar cealaltă a înviat pre cei ce muriseră înainte de moartea lui Hristos. „Cine va grăi puterile Domnului?".

Din muritori am ajuns nemuritori. Acestea-s faptele mari ale Crucii. Ai aflat biruinţă! Ai aflat chipul biruinţei! Află acum că biruinţa aceasta s-a săvârşit fără ca noi să ne ostenim.

N-am înmuiat noi armele în sânge. N-am stat noi pre câmpul de bătălie. N-am primit noi rănile, n-am văzut noi războiul, dar noi am câştigat biruiţa. Stăpânul a luptat, şi noi ne-am încu-

nunat. Aşadar, pentru că biruinţa este a noastră, să cântăm astăzi cu toţii, ca ostaşii, cântecul cel de biruinţă şi să-l lăudăm pre Stăpânul zicând:

„Înghiţitu-s-a moartea în biruinţă! Unde-ţi este, moarte, biruinţa? Unde-ţi este, iadule, boldul?"

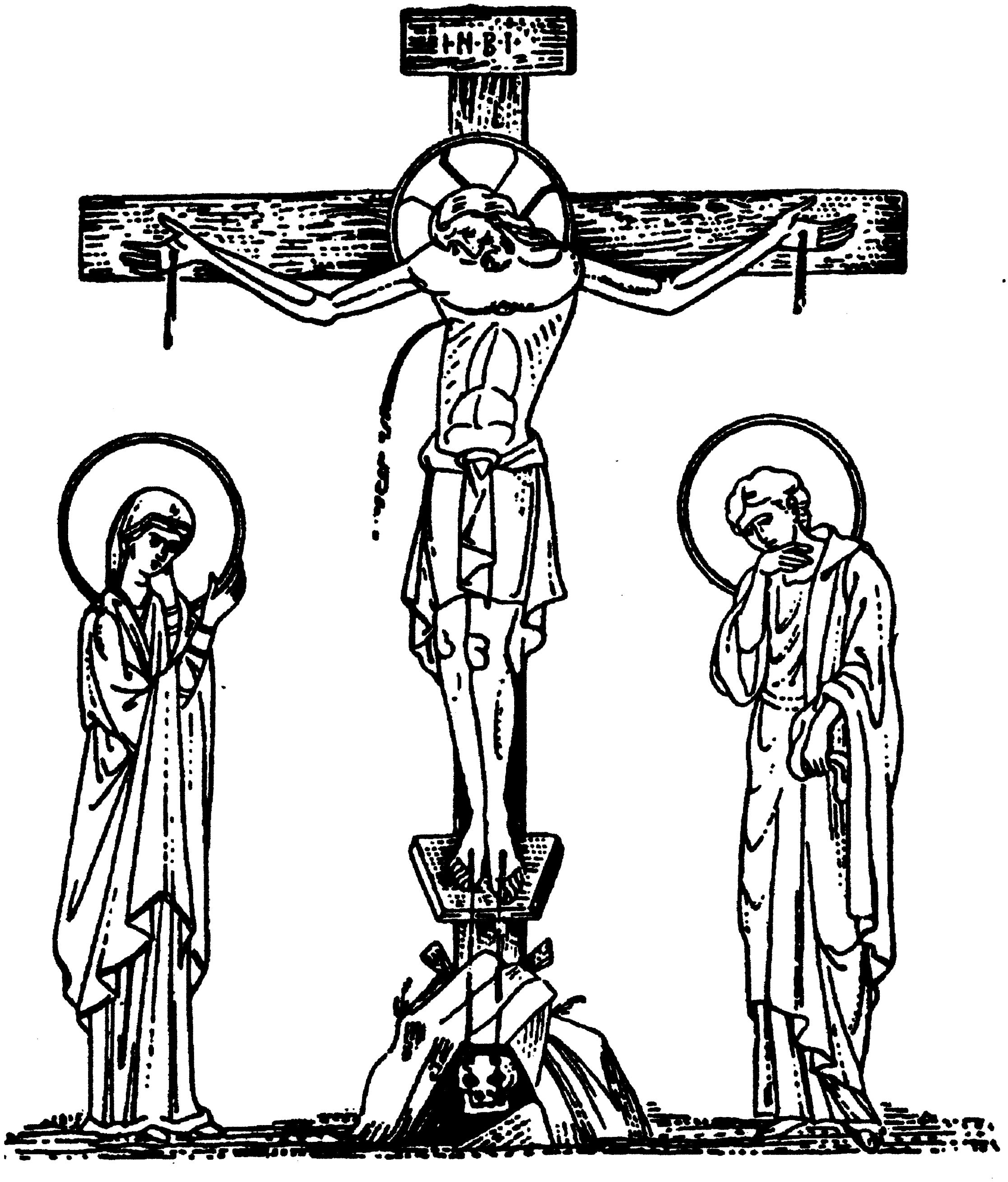

PROHODUL DOMNULUI ŞI MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

care se săvârşeşte seara, la Denia din Vinerea Mare.

Preoţii şi credincioşii aprind lumânări de ceară curată şi se rânduiesc în jurul mesei, pre care se află aşezat sfântul Epitaf. Urmează Cathisma a şaptesprezecea - stările Prohodului, care se cântă dulce şi cu mare cuviinţă.

STAREA ÎNTÂI

Preotul cădeşte sfântul Epitaf în chipul crucii, altarul si stranele; dacă sunt mai mulţi, cădeşte protosul. Apoi se cântă rar întâiul tropar, glasul al 5-lea:

Stih: Fericiţi cei fără prihană în cale, care umblă în legea Domnului.

1. În mormânt, Viaţă,
Pus ai fost, Hristoase,
Şi s-au spăimântat oştirile îngereşti,
Pogorârea Ta cea multă proslăvind.

Stih: Fericiţi cei ce cearcă mărturiile Lui, cu toată inima vor căuta pre Dânsul.

2. Dar cum mori, Viaţă,
Şi cum şezi în mormânt ?
Şi împărăţia morţii Tu o zdrobeşti
Şi pre morţii cei din iad îi învii?

Stih : Că nu cei ce lucrează fărădelegea în căile Lui au umblat.

3. Te slăvim pre Tine,
Iisuse Doamne,
Şi-ngroparea îţi cinstim şi patimile,
Că din stricăciune Tu ne-ai izbăvit.

Stih : Tu ai poruncit poruncile Tale, ca să se păzească foarte.

4. Cel ce-ai pus pământul
Cu măsuri, Hristoase,
Astăzi şezi în mic mormânt, Ziditorule,
Şi din gropi, pre cei ce-au murit învii.

Stih : Doară de s'ar îndrepta căile mele, ca să se păzească îndreptările Tale.

5. Iisuse al meu,
Împărat a toate,
De ce vii la cei din iad, o, Hristoase-al meu?
Vrei să dezrobeşti neamul omenesc.

Stih : Atuncea nu mă voi ruşina când voi căuta spre toate poruncile Tale.

6. Stăpânul a toate
Mort se vede acum
Şi deşertătorul gropilor celor morţi
Se încuie-n groapă nouă ca un om.

Stih : Mărturisi-mă-voi Ţie întru dreptatea inimii, când mă voi învăţa eu judecăţile dreptăţii Tale.

7. În mormânt, Viaţă,
Pus ai fost, Hristoase,
Şi cu moartea Ta pre moarte o ai pierdut
Şi viaţă lumii Tu ai izvorât.

Stih : Îndreptările Tale voi păzi, nu mă părăsi până în sfârşit.

8. Cu cei răi, Hristoase,
Ca un răufăcător
Socotit ai fost, dar ne-ai îndreptat pre toţi
Şi ne-ai scos din amăgirea celui rău.

Stih : Întru ce va îndrepta tânărul calea sa? Întru paza cuvintelor Tale.

9. Mai frumos cu chipul
Decât oamenii toţi,
Ca un om se vede mort şi fără de chip,
Cel ce toată firea a-nfrumuseţat.

Stih : Cu toată inima mea am căutat pre Tine, să nu mă lepezi de la poruncile Tale.

10. Iadul cum va răbda
Intrarea Ta, Doamne,
Şi cum nu se va zdrobi întunecându-se,
De-a luminii Tale fulgere orbind ?

Stih : Întru inima mea am ascuns cuvintele Tale, ca să nu greşesc Ţie.

11. Dulcea mea lumină
Şi mântuitoare,
Cum în groapă-ntunecoasă Tu Te-ai ascuns ?
O, răbdare de nespus şi negrăit !

Stih : Bine eşti cuvântat, Doamne, învaţă-mă îndreptările Tale.

12. Nici lumea de duhuri
Nu pricepe, Doamne,
Nici mulţimea făr' de trup poate povesti
Taina îngropării Tale, neştiind.

Stih: Cu buzele mele am vestit toate judecăţile gurii Tale.

13. O, minuni străine !
O, ce lucruri nouă !
Cel ce-mi dă suflare mie Se poartă mort,
Îngropat de mâinile lui Iosif.

Stih : În calea mărturiilor Tale m'am desfătat, ca întru toată bogăţia.

14. În mormânt ai apus,
Dar de-al Tatălui sân
Nicicum nu Te-ai despărţit, Hristoase al meu.
Acest lucru e străin şi nefiresc !

Stih : Întru poruncile Tale voi cugeta şi voi cunoaşte căile Tale.

15. Întreaga făptură
Recunoaşte-n Tine:
Împărat adevărat, pre pământ şi-n cer,
Deşi în mormânt Te-ncui, Hristoase-al meu !

Stih : Întru îndreptările Tale voi cugeta, nu voi uita cuvintele Tale.

16. Tu-n mormânt fiind pus
Ziditor Hristoase,
Temelia iadului s-a cutremurat
Şi-ale morţilor morminte s-au deschis.

Stih : Răsplăteşte robului Tău: viază-mă, şi voi păzi cuvintele Tale.

17. Cela ce în palmă
Tot pământul ţine.
Sub pământ acum cu trupul Se află mort,
Slobozind pre morţii cei legaţi în iad.

Stih : Descoperă ochii mei, şi voi cunoaşte minunile din legea Ta.

18. Din stricare, Doamne,
Viaţa mea o ridici;
Căci murind acum, la cei morţi Te-ai pogorât
Şi-ale iadului zăvoare le-ai zdrobit.

Stih : Nemernic sunt eu pre pământ: să nu ascunzi de la mine poruncile Tale.

19. Ca lumina-n sfeşnic,
Se ascunde acum
Sub pământ, ca sub obroc, Trupul Domnului
Şi din iad goneşte întunericul.

Stih : Iubit-a sufletul meu ca să dorească de judecăţile Tale în toată vremea.

20. Mulţimea de oştiri,
Cea duhovnicească,
Împreună cu Iosif şi Nicodim
Merg să-ngroape pre Cel ce e ne-ncăput.

Stih : Certat-ai pre cei mândri; blestemaţi cei ce se abat de la poruncile Tale.

21. Murind Tu de voie,
În mormânt ai fost pus;
Şi pre mine ce-am fost mort, Iisuse-al meu,
De amara mea greşeală m-ai scăpat.

Stih : Ia de la mine ocara şi defăimarea, că mărturiile Tale am căutat.

22. S-a schimbat făptura
Prin a Tale patimi,
Căci cu Tine-au pătimit toate câte sunt,
Ţiitor a toate cunoscându-Te.

Stih : Pentru că au şezut boierii şi asupra mea cleveteau, dară robul Tău cugeta întru îndreptările Tale.

23. Luând în pântece
A vieţii Piatră,
Cel a toate mâncător, iadul, a vărsat
Pre toţi morţii ce din veac i-a înghiţit.

Stih : Că mărturiile Tale cugetarea mea este, şi sfaturile mele îndreptările Tale.

24. În mormânt nou Te-au pus,
Înnoind, Hristoase,
Firea oamenilor, prin Învierea Ta,
După cum se cade unui Dumnezeu.

Stih : Lipitu-s'a de pământ sufletul meu, viază-mă după cuvântul Tău.

25. Pre pământ ai venit,
Pre Adam să-l mântui.
Şi pre-acesta negăsind, jos Te-ai pogorât;
Pân' la iad, Stăpânul meu, l-ai căutat.

Stih : Căile mele am mărturisit, şi m'ai auzit: învaţă-mă îndreptările Tale.

26. Pământul de frică
S-a mişcat, Cuvinte,
Şi luceafărul lumina sa şi-a ascuns,
Apunând a Ta lumină sub pământ.

Stih : Calea îndreptărilor Tale fă să o înţeleg, şi voi cugeta întru minunile Tale.

27. Ca un om, ai murit
De-a Ta voie, Doamne;
Dar ca Dumnezeu pre morţi din groap-ai sculat
Şi din întunericul păcatelor.

Stih : Dormitat-a sufletul meu de negrijanie: întăreşte-mă întru cuvintele Tale.

28. Vărsând râu de lacrimi
Peste Tine, Doamne,
Cea Curată, ca o maică, a glăsuit:
„Oare, cum Te voi îngropa, Fiul meu ?"

Stih : Calea nedreptăţii depărtează de la mine, şi cu legea Ta mă miluieşte.

29. Ca grăunțul de grâu,
Ce-ncolţeşte-n pământ,
Spic aducător de rod nouă Te-ai făcut,
Înviind pre toţi urmaşii lui Adam.

Stih : Calea adevărului am ales, şi judecăţile Tale nu am uitat.

30. Sub pământ Te-ai ascuns
Ca un soare, acum,
Şi-ntr-a morţii noapte neagră Te-ai învelit;
Ci răsai, Hristoase-al meu, mai strălucit !

Stih : Lipitu-m'am de mărturiile Tale, Doamne, nu mă ruşina.

31. Cum ascunde luna
Faţa sa de soare,
Aşa groapa Te-a ascuns şi pre Tine-acum,
Cel ce prin trupească moarte ai apus.

Stih : Pre calea poruncilor Tale am alergat, când ai desfătat inima mea.

32. Iisus, Viaţa,
Gustând moartea acum,
Pre toţi oamenii de moarte i-a izbăvit
Şi viaţa tuturor le-a dăruit.

Stih : Lege pune mie, Doamne, calea îndreptărilor Tale, şi voi căuta pre ea totdeauna.

33. Pre întâiul Adam,
Prin păcat omorât,
La viaţă ridicându-l cu moartea Ta,
Adam nou în trup Te-ai arătat acum.

Stih : Înţelepţeşte-mă, şi voiu cerceta legea Ta, şi voiu păzi pre ea cu toată inima mea.

34. Cereştile cete,
Mort întins, pentru noi,
Te-au văzut, Stăpânul meu, şi s-au spăimântat
Şi cu aripile s-au acoperit.

Stih : Povăţuieşte-mă în cărarea poruncilor Tale, că aceea am voit.

35. Pogorându-Te mort,
De pre lemn, Cuvinte,
Iosif cel cu bun chip Te pune-n mormânt;
Ci-nviază, Doamne, mântuind pre toţi !

Stih : Pleacă inima mea la mărturiile Tale, şi nu la lăcomie.

36. Bucurie, Doamne,
Fiind îngerilor,
Întristare lor acum le-ai pricinuit,
Cu trup mort, ca pre un om, văzându-Te.

Stih : Întoarce ochii mei, ca să nu văz deşertăciune, în calea Ta mă viază.

37. Suind Tu pre cruce,
Împreună-ai suit
Şi pre muritorii vii; iar stând sub pământ,
Ai sculat de-acolo pre cei adormiţi.

Stih : Pune robului Tău cuvântul Tău întru frica Ta.

38. Ca un leu, Tu, Doamne,
Adormind cu trupul,
Ca un pui de leu Te scoli, Cela ce-ai fost mort,
Lepădând şi bătrâneţea trupului.

Stih : Ia ocara mea, pre care am prepus, că judecăţile Tale sunt bune.

39. Cela ce din coasta
Lui Adam cel dintâi
Pre strămoş ai plăsmuit, eşti în coastămpuns
Şi izvor curăţitor ne izvorăşti.

Stih : Iată am dorit de poruncile Tale: întru dreptatea Ta mă viază.

40. Se-njunghia-n taină
Mai-nainte mielul,
Iar acum Tu, pătimind fără să cârteşti,
Eşti făţiş junghiat şi firea curăţeşti.

Stih : Şi să vie peste mine mila Ta, Doamne, mântuirea Ta după cuvântul Tău.

41. Cine dar va spune
Chipul groaznic şi nou ?
Cel ce stăpâneşte toate făpturile
Pătimeşte azi şi moare pentru noi.

Stih : Şi voi răspunde cuvânt celor ce mă ocărăsc, că am nădăjduit întru cuvintele Tale.

42. Cuprinzându-i spaima,
Au strigat îngerii:
„Cum Se vede mort Stăpânul vieţii
Şi de ce-n mormânt se-ncuie Dumnezeu ?"

Stih : Şi să nu iei din gura mea cuvântul adevărului până în sfârşit, că întru judecăţile Tale am nădăjduit.

43. Din coasta Ta, Doamne,
Cea însuliţată,
Izvorăşti mie viaţă, prin viaţa Ta,
Şi mă înnoieşti şi mă viezi cu ea.

Stih : Şi voi păzi legea Ta pururea, în veac şi în veacul veacului.

44. Răstignit pre cruce,
Ai chemat pre oameni,
Iar curată coasta Ta împungându-se,
Tuturor iertare dai, Iisuse-al meu.

Stih : Şi am umblat întru lărgime, că poruncile Tale am căutat.

45. Cel cu chip cuvios
Te găteşte-ngrozit
Şi Te-ngroapă, ca pre-un mort, cu smerenie,
De-ngroparea Ta înfricoşându-se.

Stih : Şi am grăit întru mărturiile Tale înaintea împăraţilor, şi nu m'am ruşinat.

46. Sub pământ, de voie,
Pogorând ca un mort,
Tu ridici de pre pământ, Hristoase, la cer
Pre cei ce de-acolo au căzut de demult.

Stih : Şi am cugetat la poruncile Tale, pre care le-am iubit foarte.

47. Deşi Te-ai văzut mort,
Dar eşti viu Dumnezeu
Şi ridici de pre pământ, Hristoase la cer,
Pre cei ce de-acolo au căzut de demult.

Stih : Şi am ridicat mâinile mele spre poruncile Tale, pre care le-am iubit, şi m'am deprins întru îndreptările Tale.

48. Deşi Te-ai văzut mort,
Dar eşti viu Dumnezeu
Şi pre oamenii cei morţi, pre toţi, înviezi,
Omorând de tot pre-al meu omorâtor.

Stih : Pomeneşte cuvintele Tale robului Tău, de care mi-ai dat nădejde.

49. O, ce bucurie,
Ce dulceaţă multă,
A fost ceea ce-a umplut pre toţi cei din iad,
Strălucind lumina Ta-n adâncul lui.

Stih : Aceasta m'a mângâiat întru smerenia mea, căci cuvântul Tău m'a viat.

50. Îngroparea-Ţi laud,
Patimilor mă-nchin;
Şi puterea Îţi măresc, Milostivule,
Prin care de patimi am fost dezlegat.

Stih : Cei mândri au făcut călcare de lege până în sfârşit, dară de la legea Ta nu m'am abătut.

51. Asupra Ta, Doamne,
Sabie-au ascuţit
Şi-a puternicului sabie s-a tocit,
Iar cea din Eden se biruieşte-acum.

Stih : Adusu-mi-am aminte de judecăţile Tale cele din veac, Doamne, şi m'am mângâiat.

52. Văzând mieluşeaua
Pre-al său Miel junghiat,
Doborâtă de dureri striga şi-ndemna
Ca şi turma să se tânguie cu ea.

Stih : Mâhnire m'a cuprins despre cei păcătoşi care părăsesc legea Ta.

53. În mormânt de Te-ngropi,
Şi în iad de pogori,
Dar mormintele, Iisuse, le-ai deşertat
Şi întregul iad, Hristoase, l-ai golit.

Stih : Cântate erau de mine îndreptările Tale în locul nemerniciei mele.

54. De-a Ta voie, Doamne,
Pogorând sub pământ,
Pre toţi oamenii din moarte i-ai înviat
Şi la slava Tatălui i-ai înălţat.

Stih : Adusu-mi-am aminte noaptea de numele Tău, Doamne, şi am păzit legea Ta.

55. Unul din Treime,
Cu trupul, pentru noi,
Defăimată moarte rabdă, binevoind;
Se cutremură şi soare şi pământ.

Stih : Aceasta s'a făcut mie, că îndreptările Tale am căutat.

56. Urmaşii lui Iuda,
Din izvor adăpaţi
Şi cu mană săturaţi demult, în pustiu,
În mormânt îl pun pre Hrănitorul lor.

Stih : Partea mea eşti, Doamne, zis-am să păzesc legea Ta.

57. Ca un vinovat, stă
Cel Preadrept la Pilat
Şi la moartea cea nedreaptă e osândit
Şi Judecătoru-i răstignit pre lemn.

Stih : Rugatu-m'am feţei Tale din toată inima mea: miluieşte-mă după cuvântul Tău.

58. Îngâmfat Israil,
Ucigaşe popor !
Pentru ce pre Varava, pătimaş, slobozi,
Iar pre Domnul pentru ce Îl răstigneşti ?

Stih : Socotit-am căile Tale şi am întors picioarele mele la mărturiile Tale.

59. Plăsmuind pre Adam
Din pământ, cu mâna,
Pentru dânsul Te-ai făcut om firesc în trup
Şi de bunăvoia Ta Te-ai răstignit.

Stih : Gătitu-m'am, şi nu m'am turburat a păzi poruncile Tale.

60. Ascultând, Cuvinte,
De al Tău Părinte,
Pân' la iadu-ngrozitor Tu Te-ai pogorât,
Înviind tot neamul muritorilor.

Stih : Funiile păcătoşilor s'au înfăşurat împrejurul meu, şi legea Ta nu am uitat.

61. „Vai, Lumina lumii !
Vai, a mea Lumină !
O, Iisuse-al meu ! O, Fiule preadorit !"
Cu amar, striga Fecioara şi jelea.

Stih : În miezul nopţii m'am sculat să mă mărturisesc Ţie despre judecăţile dreptăţii Tale.

62. Pizmăreţ popor,
Ucigaş blestemat !
Ruşinează-te măcar, înviind Hristos,
De mahrama şi de giulgiurile Lui.

Stih : Părtaş sunt eu tuturor celor ce se tem de Tine şi celor ce păzesc poruncile Tale.

63. Vino, necurate,
Ucigaş ucenic,
Şi pricina răutăţii arată-mi-o:
Pentru ce-ai ajuns tu pre Hristos să-L vinzi ?

Stih : De mila ta, Doamne, plin este pământul: îndreptările Tale mă învaţă.

64. Iubitor de oameni
Te prefaci, nebune,
Orb, nemernic, ne-mpăcat, vânzătorule,
Tu, ce Mirul ai voit să-L vinzi pre bani.

Stih : Bunătate ai făcut cu robul Tău, Doamne, după cuvântul Tău.

65. Cu ce preţ ai vândut
Sfântul Mir cel ceresc ?
Sau ce lucru de El vrednic în schimb ai luat ?
Nebunie-aflaşi, preablestemat satan !

Stih : Bunătate şi învăţătură şi cunoştinţă mă învaţă, că poruncile Tale am crezut.

66. De iubeşti pre săraci,
Şi mâhnit eşti de mir
Ce se varsă, curăţind suflet păcătos,
Cum pre-arginţi pre-a tuturor Lumină vinzi ?

Stih : Mai nainte de ce m'am smerit eu am greşit, pentru aceasta cuvântul Tău am păzit.

67. „O, Cuvinte, Doamne,
A mea bucurie,
Îngroparea-Ţi de trei zile cum voi răbda ?
Mi se rupe inima ca unei maici".

Stih : Bun eşti Tu, Doamne, şi întru bunătatea Ta mă învaţă îndreptările Tale.

68. „Cine-mi va da lacrimi
Şi izvor nesecat,
Ca să plâng pre Iisus, dulcele meu Fiu ?"
A strigat Fecioara, Maica Domnului.

Stih : Înmulţitu-s'a asupra mea nedreptatea mândrilor, iară eu cu toată inima voi cerceta poruncile Tale.

69. O, munţi şi vâlcele
Şi mulţimi de oameni,
Tânguiţi-vă şi plângeţi cu mine toţi
Şi jeliţi cu Maica Domnului ceresc !

Stih : Închegatu-s'a ca laptele inima lor, iară eu la legea Ta am cugetat.

70. „Când am să Te mai văd,
Veşnică Lumină,
Bucuria şi dulceaţa sufletului ?",
A strigat Fecioara, tânguindu-se.

Stih : Bine este mie că m'ai smerit, ca să mă învăţ îndreptările Tale.

71. Deşi ca o piatră,
Tare şi tăioasă,
Ai primit a Te tăia; dar ne-ai izvorât
Râu de viaţă vie, veşnice Izvor.

Stih : Bună este mie legea gurii Tale, mai vârtos decât mii de aur şi de argint.

72. Ca dintr-o fântână,
Din îndoitul râu,
Ce din coasta Ta a curs, noi ne adăpăm
Şi viaţa veşnică o moştenim.

Stih : Slavă Ţie, Atotputernice Doamne, slavă Ţie.

73. Voind Tu, Cuvinte,
În mormânt Te-ai văzut;
Dar eşti viu şi Te ridici din morţi, cum ai spus,
Cu-nvierea Ta, Mântuitorule.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

74. Te cântăm, Cuvinte,
Doamne al tuturor,
Împreună şi cu Tatăl şi Duhul Sfânt
Şi-ngroparea Ta cea sfântă preamărim.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

75. Fericimu-Te toţi,
Maica lui Dumnezeu,
Şi-ngroparea de trei zile noi o cinstim
A Fiului tău şi-al nostru Dumnezeu.

Se repetă troparul întâi :

76. În mormânt, Viaţă,
Pus ai fost, Hristoase,
Şi s-au spăimântat oştirile îngereşti
Plecăciunea Ta cea multă proslăvind.

Urmează ectenia mică şi ecfonisul :

Că s-a binecuvântat numele Tău şi s-a preaslăvit Împărăţia Ta, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

STAREA A DOUA

Cădeşte al doilea preot, când sunt mai mulţi preoţi, la fel ca la starea întâi sau însuşi preotul, dacă este un singur preot. Apoi, începe rar şi cu glas lin pre glasul al 5-lea:

Stih : Mâinile Tale m'au făcut şi m'au zidit: înţelepţeşte-mă şi mă voi învăţa poruncile Tale.

1. Cuvine-se, dar,
Să cădem la Tine, Ziditorul,
Cela ce pre Cruce mâinile Ţi-ai întins,
Şi-ai zdrobit de tot puterea celui rău.

Stih : Cei ce se tem de Tine mă vor vedea şi se vor veseli, că întru cuvintele Tale am nădăjduit.

2. Cuvine-se, dar,
Să-Ţi dăm slava-a toate Ziditorul,
Căci din patimi Tu ne-ai scos, prin patima Ta,
Şi din stricăciune toţi ne-am izbăvit.

Stih : Cunoscut-am, Doamne, că drepte sunt judecăţile Tale, şi întru adevăr m'ai smerit.

3. Soarele-a apus
Iar pământul s-a clătit, Cuvinte,
Apunând Tu, ne-nseratul Soare, Hristos,
Şi cu trupul în mormânt punându-Te.

Stih : Facă-se dar mila Ta ca să mă mângâie, după cuvântul Tău robului Tău.

4. Somn învietor
În mormânt dormind, Hristoase Doamne,
Din cel greu somn al păcatului ai sculat
Întreg neamul omenesc cel păcătos.

Stih : Să vie mie îndurările Tale, şi voi fi viu, că legea Ta cugetarea mea este.

5. „Una-ntre femei
Te-am născut Fiu, fără de durere;
Dar acum sufăr dureri, prin patima Ta",
Cea curată, mult jelindu-se, zicea.

Stih : Ruşineze-se mândrii, căci cu nedreptate au nelegiuit mie; iară eu mă voi învăţa întru poruncile Tale.

6. Sus văzându-Te,
De Părinte nedespărţit, Doamne,
Iară jos cu trupul mort, sub pământ fiind,
Serafimii s-au înfricoşat acum.

Stih : Întoarcă pre mine cei ce se tem de Tine, şi cei ce cunosc mărturiile Tale.

7. Răstignindu-Te,
S-a rupt tâmpla templului prin mijloc
Şi şi-ascund luminătorii lumina lor,
Sub pământ Tu, Soare, ascunzându-Te.

Stih : Fie inima mea fără prihană întru îndreptările Tale, ca să nu mă ruşinez.

8. Cela ce cu-n semn
A făcut la început pământul,
Azi apune sub pământ, ca un muritor;
Îngrozeşte-te de-aceasta, cerule !

Stih : Stinge-se întru mântuirea Ta sufletul meu, întru cuvintele Tale am nădăjduit.

9. Sub pământ apui
Cela ce-ai făcut pre om cu mâna,
Ca pre oameni să-i înalţi din căderea lor,
Cu puterea Ta atotputernică.

Stih : Stinsu-s'au ochii mei întru cuvântul Tău, zicând: Când mă vei mângâia?

10. Veniţi să cântăm
Lui Hristos cel mort, Ce-i plâns cu jale,
Ca femeile, ce mir au adus atunci,
S-auzim cu ele: „Bucuraţi-vă !"

Stih : Că m'am făcut ca un foale în brumă: îndreptările Tale nu am uitat.

11. Cu adevărat,
Nesecat Mir eşti, Cuvinte Doamne;
Pentru-aceea şi femeile mir Ţi-aduc,
Celui viu, ca unui mort şi îngropat.

Stih : Câte sunt zilele robului Tău? Când vei face mie judecată de către cei ce mă prigonesc?

12. Cu-ngroparea Ta
Ai zdrobit de tot iadul, Hristoase,
Şi cu moartea Ta pre moarte ai omorât,
Şi din stricăciune lumea mântuieşti.

Stih : Povestit-au mie călcătorii de lege vorbe întunecoase, ci nu sunt ca legea ta, Doamne.

13. Râu de viaţă eşti
Ce din Tatăl curgi, Înţelepciune,
Iar în groapă apunând, viaţă dăruieşti,
Celor din adâncurile iadului.

Stih : Toate poruncile Tale sunt adevărul: fără dreptate m'au gonit, ajută-mi.

14. „Ca să înnoiesc
Firea oamenilor cea zdrobită,
Eu cu moartea Mi-am rănit trupul Meu, voind;
Deci, jelind, nu-ţi bate pieptul, Maica Mea".

Stih : Puţin de nu m'au sfârşit pre mine pre pământ, iară eu nu am părăsit poruncile Tale.

15. Sub pământ apui,
Cel ce eşti Luceafăr al dreptăţii,
Şi pre morţi i-ai ridicat, ca dintr-un somn greu,
Alungând din iad tot întunericul.

Stih : După mila Ta viază-mă, şi voi păzi mărturiile gurii Tale.

16. Bob cu două firi:
Dătătorul de viaţă, astăzi,
În adânc pământ, cu lacrimi se seamănă;
Răsărind El iar, lumea va bucura.

Stih : În veac, Doamne, cuvântul Tău rămâne în cer.

17. S-a temut Adam,
Dumnezeu umblând în rai, atuncea,
Iar acum s-a bucurat c-ai venit la iad;
Căci căzând atunci, acum s-a ridicat.

Stih : În neam şi în neam adevărul Tău: întemeiat-ai pământul şi rămâne.

18. Maica Ta acum
Varsă râuri de lacrimi, Hristoase,
Şi-a strigat, când Te-a văzut cu trupu-n mormânt:
„Înviază, Fiule, precum ai spus !"

Stih : Cu rânduiala Ta rămâne ziua, că toate împreună slujitoare sunt Ţie.

19. Iosif Te-a ascuns,
Cu evlavie, în groapă nouă;
Şi cântări dumnezeieşti, de-ngroparea Ta,
Ţi-a cântat, cu lacrimi împletindu-le.

Stih : Că de nu ar fi fost legea Ta cugetarea mea, atuncea aş fi pierit întru smerenia mea.

20. Doamne, Maica Ta,
Pironit văzându-Te pre cruce,
De amară întristare, sufletul ei
S-a pătruns de cuie şi de sabie.

Stih : În veac nu voi uita îndreptările Tale, că într'însele m'ai viat.

21. Maica Ta, văzând
Adăparea Ta cu fiere, Doamne,
Cel ce eşti dulceaţa lumii noastre întregi,
Faţa ei cu-amare lacrămi a udat.

Stih : Al Tău sunt eu, mântuieşte-mă, că îndreptările Tale am căutat.

22. „Rău m-am întristat
Şi rărunchii mi se rup, Cuvinte,
Junghierea Ta nedreaptă văzând-o",
Zis-a Preacurata, tânguindu-se.

Stih : Pre mine au aşteptat păcătoşii să mă piarză; mărturiile Tale am cunoscut.

23. „Cum am să-Ţi închid
Ochii dulci şi-ale Tale buze, Doamne,
Şi cum dar ca pre un mort Te voi îngropa?"
Iosif a strigat, înfiorându-se.

Stih : A tot sfârşitul am văzut sfârşit, desfătată este porunca Ta foarte.

24. Jalnice cântări
Iosif şi cu Nicodim cântă
Lui Hristos ce S-a-ngropat, acum, în mormânt
Şi cu dânşii cântă cetele cereşti.

Stih : Cât am iubit legea Ta, Doamne, toată ziua cugetarea mea este.

25. Sub pământ apui
Tu, Hristoase, Soare al dreptăţii;
Deci şi buna, Maica Ta, care Te-a născut,
De dureri se stinge, nevăzându-Te.

Stih : Mai mult decât pre vrăjmaşii mei m'ai înţeleptit cu porunca Ta, că în veac a mea este.

26. Iadul s-a-ngrozit
Dătătorule de viaţă, Doamne,
Când prădată şi-a văzut bogăţia lui
Şi-nviaţi pre morţii cei legaţi din veac.

Stih : Mai mult decât toţi cei ce mă învaţă am înţeles, că mărturiile Tale cugetarea mea este.

27. Soare luminos
După noapte străluceşte, Doamne;
Iar Tu, după moartea Ta, străluceşti mai mult,
Înviind din groapă ca un Dumnezeu.

Stih : Mai mult decât cei bătrâni am înţeles, că poruncile Tale am căutat.

28. Ziditorule,
Primindu-Te în sân pământul
S-a clătit de frica Ta, Preaputernice,
Şi pre morţi cutremurul i-a deşteptat.

Stih : Despre toată calea vicleană am oprit picioarele mele, ca să păzesc cuvintele Tale.

29. O, Hristoase-al meu !
Iosif şi Nicodim cu miruri,
Într-un chip deosebit, acum Te gătesc
Strigând: „O, pământe-nfricoşează-te !"

Stih : De la judecăţile Tale nu m'am abătut, că Tu ai pus lege mie.

30. Doamne, ai apus
Şi cu Tine-a soarelui lumină;
Iar făptura de cutremur cuprins-a fost,
Făcător al tuturor vestindu-Te.

Stih : Cât sunt de dulci gâtlejului meu cuvintele Tale, mai mult decât mierea gurii mele.

31. Piatra cea din unghi
O acoperă piatra tăiată
Şi pre Domnu-L pune-n groapă un muritor.
Înfioară-te, de-acum, pământule !

Stih : De la poruncile Tale am înţeles, pentru aceasta am urât toată calea nedreptăţii.

32. „Vezi-ne aici:
Ucenicul cel iubit şi Maica,
Şi cu dulce glas răspunde-ne, Fiule !",
A strigat Curata, cu amar plângând.

Stih : Făclie picioarelor mele legea Ta, şi lumină cărărilor mele.

33. Tu, ca Cel ce eşti
De viaţă dătător, Cuvinte,
Pre iudei nu i-ai ucis, fiind răstignit;
Ba chiar şi pre morţii lor îi înviezi.

Stih : Juratu-m'am şi am pus ca să păzesc judecăţile dreptăţii Tale.

34. Nici chip ai avut,
Nici frum'seţe, când pătimeai, Doamne;
Dar mai mult ai strălucit, când ai înviat,
Şi cu sfinte raze ne-ai împodobit.

Stih : Smeritu-m'am până în sfârşit, Doamne, viază-mă dupre cuvântul Tău.

35. Ai apus în trup,
Sub pământ, nestinsule Luceafăr;
Şi aceasta neputând vedea soarele,
În amiază-zi el s-a întunecat.

Stih : Cele de bună voie ale gurii mele binevoieşte, Doamne, şi judecăţile Tale mă învaţă.

36. Luna, soarele
Se întunecă-mpreună, Doamne,
Şi robi binevoitori Ţi s-au arătat
Şi în mantii negre s-au înveşmântat.

Stih : Sufletul meu în mâinile Tale pururea, şi legea Ta nu am uitat.

37. „Chiar de-ai şi murit,
Dar sutaşul Dumnezeu Te ştie;
Iar eu cum Te-oi pipăi, Dumnezeul meu,
Mă cutremur", a strigat cel cu bun chip.

Stih : Pus-au păcătoşii cursă mie, şi de la poruncile Tale nu am rătăcit.

38. A dormit Adam
Şi din coasta lui-şi scoase moarte;
Tu dormind acum, Cuvinte-al lui Dumnezeu,
Lumii viaţă izvorăşti din coasta Ta.

Stih : Moştenit-am mărturiile Tale în veac, că bucurie inimii mele sunt.

39. Ai dormit puţin
Şi-ai dat viaţă celor morţi, Hristoase,
Şi-nviind ai înviat pre cei adormiţi,
Ce-adormiseră din veacuri, Bunule.

Stih : Plecat-am inima mea ca să facă îndreptările Tale în veac, spre răsplătire.

40. De ai şi murit,
Dar ai dat vinul de mântuire,
Viţă, care izvorăşti viaţă tuturor;
Patima şi crucea Ţa Ţi le slăvesc.

Stih : Pre călcătorii de lege am urât şi legea Ta am iubit.

41. Cum au suferit
Cereştile cete îndrăzneala
Celor ce Te-au răstignit, Dumnezeule,
Când Te văd gol, sângerat şi osândit ?

Stih : Ajutorul meu şi sprijinătorul meu eşti Tu, întru cuvintele Tale am nădăjduit.

42. O, neam jidovesc
Îndărătnic, ce-ai primit arvuna !
Cunoscut-ai ridicarea Bisericii;
Pentru ce dar pre Hristos L-ai osândit ?

Stih : Depărtaţi-vă de la mine cei ce vicleniţi, şi voi cerceta poruncile Dumnezeului meu.

43. În batjocură
Tu îmbraci pre Împodobitorul,
Care cerul a-ntărit şi-a împodobit
Tot pământul, într-un chip preaminunat.

Stih : Apără-mă după cuvântul Tău, şi mă viază, şi nu mă ruşina de la aşteptarea mea.

44. Ca un pelican,
Te-ai rănit în coasta Ta, Cuvinte;
Şi-ai dat viaţă l-ai Tăi fii, care au murit,
Răspândind asupra lor izvoare vii.

Stih : Ajută-mi, şi mă voi mântui, şi voi cugeta întru îndreptările Tale pururea.

45. Oarecând Navi,
Opri soarele, zdrobind duşmanii;
Iar Tu, Soare, ascunzându-Ţi lumina Ta,
Ai zdrobit pre-al iadului stăpânitor.

Stih : Defăimat-ai pre toţi cei ce se abat de la îndreptările Tale, că nedrept este gândul lor.

46. Nu Te-ai despărţit
De-al Părintelui sân, Milostive,
Chiar binevoind a lua chip de muritor;
Şi în iad Hristoase-al meu, Te-ai pogorât.

Stih : Călcători de lege am socotit pre toţi păcătoşii pământului; pentru aceasta am iubit mărturiile Tale.

47. Tins fiind pre lemn,
Cel ce spânzuri pământul pre ape,
În pământ, fără suflare, acum cobori;
Care lucru nerăbdându-l, tremură.

Stih : Ţintuieşte cu frica Ta cărnurile mele, că de judecăţile Tale m'am înfricoşat.

48. „Vai, o, Fiul meu !",
Preacurata jeleşte şi zice
Că „pre care-L aşteptam ca pre-un Împărat,
Osândit acum pre cruce îl privesc !"

Stih : Făcut-am judecată şi dreptate: să nu mă dai celor ce mă nedreptăţesc.

49. „Astfel mi-a vestit
Gavriil, venind din cer la mine:
El mi-a spus că-mpărăţia Fiului meu
Este o Împărăţie veşnică."

Stih : Primeşte pre robul Tău întru bunătate: să nu mă cleveteascā cei mândri.

50. „Vai, s-a împlinit
A lui Simeon prorocie
Că prin inima mea sabie a trecut;
O, Emanuile, Cel ce eşti cu noi !"

Stih : Ochii mei s'au stins întru mântuirea Ta şi întru cuvântul dreptăţii Tale.

51. O, iudeilor !
Ruşinaţi-vă măcar de morţii
Înviaţi de Dătătorul vieţii lor,
Cel pre Care, plini de pizmă, L-aţi ucis.

Stih : Fă cu robul Tău după mila Ta şi întru îndreptările Tale mă învaţă.

52. S-a cutremurat
Şi lumina soarele şi-a stins-o,
Când în groapă Te-a văzut neînsufleţit;
Nevăzuta mea lumină, Bunule !

Stih : Robul Tău sunt eu: înţelepţeşte-mă, şi voi cunoaşte mărturiile Tale.

53. Cu amar plângea
Preacurata Maica Ta, Cuvinte,
Când pre Tine Te-a văzut acum în mormânt;
Ne-nceput şi negrăite Dumnezeu !

Stih : Vremea Domnului este a face: stricat-au legea Ta.

54. Maica Precista
Omorârea Ta văzând, Hristoase,
Cu adânc-amărăciune, Ţie-Ţi grăia:
„Să nu zăboveşti, Viaţă, între morţi !"

Stih : Pentru aceasta am iubit poruncile Tale mai mult decât aurul şi topazia.

55. Iadul cel cumplit
Tremura, când Te-a văzut pre Tine,
Veşnic Soare al măririi, Hristoase al meu,
Şi în grab' a dat din el pre cei legaţi.

Stih : Pentru aceasta spre toate poruncile Tale m'am îndreptat, toată calea nedreaptă am urât.

56. Ce privelişte
Mare şi grozav-acum se vede;
Căci al vieţii Dătător moarte-a suferit,
Voind El să dea viaţă tuturor !

Stih : Minunate sunt mărturiile Tale, pentru aceasta a cercetat pre ele sufletul meu.

57. Coasta Ţi-au împuns,
Mâinile Ţi-au pironit, Stăpâne;
Şi cu rana Ta din coastă ai vindecat
Ne-nfrânarea mâinilor strămoşilor.

Stih : Arătarea cuvintelor Tale luminează şi înţelepţeşte pre prunci.

58. Oarecând jelea
Toată casa pre fiul Rahilei;
Iar acum pre al Fecioarei Fiu îl jelesc
Maica Lui şi ceata Ucenicilor.

Stih : Gura mea am deschis şi am tras duh, că de poruncile Tale am dorit.

59. Palme şi loviri
I s-au dat lui Hristos peste faţă,
Celui ce cu mâna Sa pre om plăsmui,
Şi-a zdrobit cu totul ale fiarei fălci.

Slavă Ţie, Atotputernice Doamne, slavă Ţie.

60. Toţi cei credincioşi,
Cu-ngroparea Ta scăpaţi de moarte,
Îţi cinstim, Hristoase-al nostru, cu laude,
Răstignirea şi-ngroparea Ta acum.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

61. Cel făr' de-nceput,
Veşnice Părinte, Fiu şi Duh Sfânt,
Întăreşte stăpânirea 'mpăraţilor
Împotriva duşmanilor, ca un bun.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

62. Ceea ce-ai născut,
Preacurată Fecioară, Viaţa,
Potoleşte dezbinarea-n Biserică
Şi dă pace, ca o bună, tuturor.

Se repetă troparul întâi :

63. Cuvine-se, dar,
Să cădem la Tine, Ziditorul,
Cela ce pre cruce mâinile Ţi-ai întins
Şi-ai zdrobit de tot puterea celui rău.

Urmează ectenia mică şi ecfonisul :

Că sfânt eşti Dumnezeul nostru, Cel ce Te odihneşti pre scaunul slavei cel de heruvimi, şi Ţie slavă Îţi înălţăm, împreună şi Părintelui Tău celui fără de început şi Preasfântului şi bunului şi de viaţă Făcătorului Tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

STAREA A TREIA

Cădeşte al treilea preot sau însuşi preotul, dacă e numai unul. După aceea, începe cu glas dulce şi sfântă cuviinţă a cânta, pre glasul al 3-lea:

Stih : Caută spre mine şi mă miluieşte, după judecata celor ce iubesc numele Tău.

**1. Neamurile toate
Laudă-ngropării
Ţi-aduc, Hristoase-al meu.**

Stih : Paşii mei îndreptează după cuvântul Tău, şi să nu mă stăpânească toată fărădelegea.

**2. Arimateanul
Jalnic Te pogoară
Şi în mormânt Te-ngroapă.**

Stih : Izbăveşte-mă de clevetirea oamenilor, şi voi păzi poruncile Tale.

**3. De mir purtătoare,
Mir Ţie, Hristoase,
Ţi-aduc cu sârguinţă.**

Stih : Faţa ta arată peste robul Tău, şi mă învaţă îndreptările Tale.

**4. Vino-întreagă fire,
Psalmi de îngropare
Lui Hristos să-I aducem.**

Stih : Izvoare de ape au izvorât ochii mei, pentru că nu am păzit legea Ta.

**5. Pre Cel viu cu miruri,
Ca pre-un mort să-L ungem,
Cu mironosiţele.**

Stih : Drept eşti, Doamne, şi drepte sunt judecăţile Tale.

6. Fericite Iosif !
Trupul ce dă viaţă,
Al lui Hristos, îngroapă.

Stih : Poruncit-ai dreptate a fi mărturiile Tale, şi adevăr foarte.

7. Cei hrăniţi cu mannă
Lovesc cu piciorul
În Binefăcătorul.

Stih : Topitu-m'a râvnirea Ta, că au uitat cuvintele Tale vrăjmaşii mei.

8. Cei hrăniţi cu mannă,
Oţet şi cu fiere
Ţi-aduc, Hristoase al meu.

Stih : Cu foc lămurit este cuvântul Tău foarte, şi robul Tău a iubit pre el.

9. O, ce nebunie !
Pre Hristos omoară
Cei ce-au ucis pre profeţi.

Stih : Mai tânăr sunt eu şi defăimat, îndreptările Tale nu am uitat.

10. Ca rob făr' de minte,
A trădat Iuda
Pre-Adâncu-nţelepciunii.

Stih : Dreptatea Ta, dreptate în veac, şi legea Ta adevărul.

11. Rob ajunge-acuma
Vicleanul de Iuda,
Cel ce-a vândut pre Domnul.

Stih : Strigat-am din toată inima mea: auzi-mă, Doamne, îndreptările Tale voi căuta.

12. Zis-a înţeleptul:
„Groap-adâncă este
Gâtlejul necinstitorilor."

Stih : Strigat-am către Tine: mântuieşte-mă, şi voi păzi mărturiile Tale.

13. La viclenii jidovi,
Căile lor strâmbe
Curse şi ciulini sunt.

Stih : Apucat-am înainte fără de vreme şi am strigat, întru cuvintele Tale am nădăjduit.

14. Iosif şi Nicodim
Pre Domnul îngroapă,
Cu toată cuviinţa.

Stih : Apucat-au înainte ochii mei către dimineaţă, ca să cuget la cuvintele Tale.

15. Slavă Ţie, Doamne,
Cel ce dai viaţă
Şi-n iad, puternic, cobori.

Stih : Glasul meu auzi, Doamne, după mila Ta, după judecata Ta mă viază.

16. Maica Preacurata
Se jelea, Cuvinte,
Pre tine mort văzându-Te.

Stih : Apropiatu-s'au cei ce mă prigoneau cu nelegiuire, şi de la legea Ta s'au depărtat.

17. „Primăvara dulce,
Fiul meu preadulce.
Frum'seţea unde Ţi-a apus ?"

Stih : Aproape eşti Tu, Doamne, şi toate căile tale sunt adevăr.

18. Plângere pornit-a
Maica Preacurata,
Când ai murit, Cuvinte.

Stih : Dintru început am cunoscut din mărturiile Tale, că în veac ai întemeiat pre ele.

19. Vin cu mir, să-L ungă,
De mir purtătoare,
Pre Hristos, Mirul ceresc.

Stih : Vezi smerenia mea şi mă scoate, că legea Ta nu am uitat.

20. Cu moartea pre moarte
O omori Tu, Doamne,
Cu sfânta Ta putere.

Stih : Judecă judecata mea şi mă izbăveşte, pentru cuvântul Tău mă viază.

21. Piere-amăgitorul,
Scapă amăgitul
Cu-nţelepciunea-Ţi, Doamne.

Stih : Departe este de la păcătoşi mântuirea, că îndreptările Tale nu au căutat.

22. Cade vânzătorul
În fundul gheenei,
În groapa stricăciunii.

Stih : Îndurările Tale multe sunt, Doamne: după judecata Ta mă viază.

23. Curse de ciulini sunt
Căile lui Iuda,
Celui nebun şi viclean.

Stih : Mulţi sunt cei ce mă gonesc şi mă necăjesc: de la mărturiile Tale nu m'am abătut.

24. Pier răstignitorii,
Împărate-a toate,
Dumnezeiescule Fiu.

Stih : Văzut-am pre cei neînţelegători şi mă topeam, căci cuvintele Tale nu au păzit.

25. Toţi pier, împreună,
În groapa pierzării,
Bărbaţii sângiurilor.

Stih : Vezi că poruncile Tale am iubit, Doamne, întru mila Ta mă viază.

26. „Fiule din Tatăl,
Împărat a toate,
Cum ai primit patima ?"

Stih : Începătura cuvintelor Tale este adevărul, şi în veac toate judecăţile dreptăţii Tale.

27. Maica, mieluşeaua,
Mielul ei pre cruce
Văzându-L, s-a tânguit.

Stih : Boierii m'au gonit în zadar, şi de cuvintele Tale s'a înfricoşat inima mea.

28. Trupul ce dă viaţă
Iosif împreună
Cu Nicodim îngroapă.

Stih : Să se apropie rugăciunea mea înaintea Ta, Doamne, după cuvântul Tău mă înţelepţeşte.

29. Mult înlăcrimată
A strigat Fecioara,
Rărunchii pătrunzându-şi:

Stih : Bucura-mă-voi eu de cuvintele Tale, ca acela ce află dobânzi multe.

30. „O, a mea lumină,
Fiul meu preadulce,
Cum Te-ai ascuns în groapă ?"

Stih : Nedreptatea am urât şi m'am scârbit, iară legea Ta am iubit.

31. „Nu mai plânge Maică;
Pre Adam şi Eva
Ca să-i slobod, Eu sufăr".

Stih : De şapte ori în zi te-am lăudat pentru judecăţile dreptăţii Tale.

32. „Fiul meu, slăvescu-Ţi
Înalta-ndurare
Prin care rabzi acestea".

Stih : Pace este multă celor ce iubesc legea Ta, şi nu este lor sminteală.

33. Cu oţet şi fiere
Te-au adăpat, Doamne,
Gustarea veche s-o strici.

Stih : Aşteptat-am mântuirea Ta, Doamne, şi poruncile Tale am iubit.

34. Te-ai suit pre cruce,
Cel ce altădată
Umbrişi poporul sub nor.

Stih : Păzit-a sufletul meu mărturiile Tale, şi le-a iubit foarte.

35. De mir purtătoare,
Venind la a Ta groapă,
Ţi-aduceau, Doamne, miruri.

Stih : Păzit-am poruncile Tale şi mărturiile Tale, că toate căile mele înaintea Ta sunt, Doamne.

36. Scoală-Te, 'ndurate,
Şi pre noi ne scoate
Din a gheenei groapă !

Stih : Să se apropie rugăciunea mea înaintea Ta, Doamne, după cuvântul Tău mă înţelepţeşte.

37. „Doamne, înviază",
Zicea, vărsând lacrimi,
Maica Ta ce Te-a născut.

Stih : Să intre cererea mea înaintea Ta, Doamne, după cuvântul Tău mă izbăveşte.

38. Înviază-n grabă,
Alungând durerea
Curatei Tale Maice !

Stih : Răspunde-vor buzele mele cântare, când mă vei învăţa îndreptările Tale.

39. Prinse-au fost de frică
Cereştile cete,
Când Te-au văzut mort, Doamne.

Stih : Spune-va limba mea cuvintele Tale, că toate poruncile Tale sunt dreptate.

40. Iartă de greşale
Pre cei ce, cu frică,
Cinstesc ale Tale patimi.

Stih : Fie mâna Ta să mă mântuiască, că poruncile Tale am voit.

41. O, înfricoşată,
Străină vedere;
Pământul cum Te-ascunde !

Stih : Dorit-am de mântuirea Ta, Doamne, şi legea Ta cugetarea mea este.

42. Altădat' un Iosif
Ţi-a slujit în fugă
Şi-acum Te-ngroapă altul.

Stih : Via-va sufletul meu şi te va lăuda, şi judecăţile Tale vor ajuta mie.

43. Plânge, Te jeleşte,
Preacurata-Ţi Maică,
Fiind Tu mort, Cuvinte.

Stih : Rătăcit-am ca o oaie pierdută: caută pre robul Tău, că poruncile Tale nu am uitat.

44. Spaimă ia pre îngeri
De grozava-Ţi moarte,
O, Făcător a toate !

Stih : Caută spre mine, Doamne, şi mă mântuieşte.

45. Până-n zori, cu miruri
Ţi-au stropit mormântul
Cele înţelepţite.

Stih : Slavă Ţie, Atotputernice Doamne, slavă Ţie.

46. Pace în Biserici,
Lumii mântuire,
Prin Învierea-Ţi dă-ne !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

47. O, Treime Sfântă,
Tată, Fiu şi Duh Sfânt,
Lumea o mântuieşte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

48. Robilor tăi, Maică,
Dă-le ca să vadă
'Nvierea Fiului tău !

Se repetă troparul întâi :

49. Neamurile toate
Laudă-ngropării
Ţi-aduc, Hristoase al meu.

Şi îndată se cântă *Binecuvântările Învierii.*
După acestea se cântă Canonul, Laudele, iar după *Slavă... Şi acum...* preotul Zice: *Slavă Ţie, Celui ce ne-ai arătat nouă lumina.*
Iar sţrana începe să cânte *Doxologia cea mare.*

În timpul acesta preoţii se îmbracă în toate veşmintele preoţeşti. Iar când strana a ajuns la *Sfinte Dumnezeule...* ies din altar şi luând fiecare de câte un colţ sfântul Epitaf, pe care se găsesc sfânta Evanghelie şi sfânta Cruce, ies aşa din biserică, oprindu-se la uşa bisericii până ce trec pe sub sfântul Epitaf toţi credincioşii, şi fac apoi înconjurul bisericii. În tot acest timp cântăreţii şi, împreună cu ei, credincioşii cântă: *Sfinte Dumnezeule...*

LA PRIMA OPRIRE

Când preoţii ajung în dreptul sânului de la miazăzi al bisericii se opresc şi, împreună cu ei, se opresc toţi credincioşii, iar unul dintre preoţi sau diaconul dacă este zice, cădind, ectenia:
Miluieşte-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila Ta, rugămu-ne Ţie, auzi-ne şi ne miluieşte.
Cântăreţii şi credincioşii: *Doamne miluieşte* (de 3 ori).
Încă ne rugăm pentru Preasfinţitul Părintele nostru Episcopul Siluan, al Episcopiei Ortodoxe Române a

Italiei, pentru sănătatea şi mântuirea lui.

Încă ne rugăm pentru (aici se pomeneşte Cârmuirea ţării, după îndrumările Sfântului Sinod), pentru sănătatea şi mântuirea lor.

Încă ne rugăm pentru buna întocmire a văzduhului, pentru îmbelşugarea roadelor pământului şi pentru vremuri paşnice.

Încă ne rugăm şi pentru toţi dreptslăvitorii creştini.

Ecfonis:

Că milostiv şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Cântăreţii şi credincioşii: ***Amin.***

LA A DOUA OPRIRE

Ajungând cu sfântul Epitaf în dreptul sfântului Altar, preotul sau diaconul, cădind, zice ectenia: ***Miluieşte-ne pe noi, Dumnezeule...***

Cântăreţii şi credincioşii: ***Doamne miluieşte*** **(de 3 ori).**

Încă ne rugăm pentru fericiţii şi pururea pomeniţii ctitori ai sfântului locaşului acestuia şi pentru cei mai dinainte adormiţi părinţi şi fraţi ai noştri, drepslăvitori creştini, care odihnesc aici şi pretutindeni. Încă ne rugăm şi pentru toţi dreptslăvitorii creştini.

Ecfonis: ***Că milostiv şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.***

Cântăreţii şi credincioşii: ***Amin.***

LA A TREIA OPRIRE

Ajungând cu sfântul Epitaf în dreptul sânului de miazănoapte al bisericii, preotul sau diaconul, cădind, zice: ***Miluieşte-ne pe noi, Dumnezeule...***

Cântăreţii şi credincioşii: ***Doamne miluieşte*** **(de 3 ori).**

Încă ne rugăm pentru fraţii noştri: preoţi, ieromonahi, ierodiaconi, diaconi, monahi şi monahii şi pentru toţi cei întru Hristos fraţi ai noştri. Încă ne rugăm şi pentru toţi dreptslăvitorii creştini.

Ecfonis: ***Că milostiv şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.***

Cântăreţii şi credincioşii: ***Amin.***

LA A PATRA OPRIRE

Ajungând, în fine, în faţa intrării în biserică, preotul sau diaconul rosteşte ectenia:

Miluieşte-ne pe noi, Dumnezeule...

Cântăreţii şi credincioşii: ***Doamne miluieşte*** **(de 3 ori).**

Încă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri şi fac bine în sfânta şi întru tot cinstita biserica aceasta, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei ce cântă şi pentru poporul ce stă înainte şi aşteaptă de la Tine mare şi bogată milă. Încă ne rugăm şi pentru toţi dreptslăvitorii creştini.

Încă ne rugăm ca să se păzească locaşul acesta, oraşul (sau satul) acesta, ţara aceasta şi toate oraşele şi satele: de ciumă, de foamete, de cutremur, de potop, de foc, de sabie, de năvălirea altor neamuri şi de războiul cel dintre noi; pentru ca milostiv, blând şi lesne iertător să fie nouă bunul şi iubitorul de oameni Dumnezeul nostru, să îndepărteze şi să împrăştie toată mânia care se porneşte asupra noastră, şi să ne izbăvească pe noi de mustrarea Lui cea dreaptă, care este asupra noastră şi să ne miluiască pe noi.

Ecfonis: ***Auzi-ne pe noi, Dumnezeule, Mântuitorul nostru, nădejdea tuturor marginilor pământului şi a celor ce sunt pe mare, departe, şi, milostive Stăpâne, milostiv fii nouă faţă de păcatele noastre şi ne miluieşte pe noi.***

Că milostiv şi iubitor de oameni Dumnezeu eşti şi Ţie slavă înălţăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Cântăreţii şi credincioşii: ***Amin.***

INTRAREA ÎN BISERICĂ

După aceasta se intră în biserică, păşindu-se încet, până în faţa uşilor împărăteşti. În acest timp, cântăreţii cântă stihira glas 5:
Veniţi să fericim pe Iosif...
Ajungând în faţa uşilor împărăteşti cel dintâi dintre preoţii împreună-slujitori zice: *Înţelepciune drepţi*, apoi preoţii intră în altar prin uşile împărăteşti, aşezând sfântul Epitaf pe sfânta Masă în timp ce strana cântă troparul:
Iosif cel cu bun chip...
Se cântă apoi troparul Profeţiei glas 2: *Cel ce ţii marginile...* şi se citeşte Profeţia din Triod. Se citeşte Apostolul şi Evanghelia, după care preotul sau diaconul zice ecteniile:
Să zicem toţi din tot sufletul...
Să plinim rugăciunea noastră cea de dimineaţă, Domnului... Şi se face apolisul.

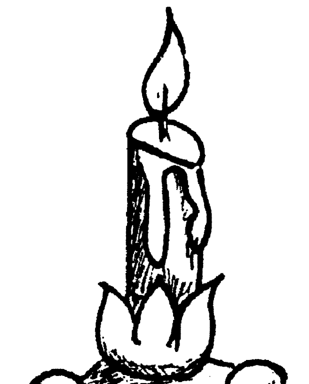

În încheiere, vă punem înainte, spre citire, povestirea unei cuvioase femei, Egeria, care la sfârşitul celui de-al patrulea veac creştin (381), mergând în pelerinaj şi închinându-se la Locurile Sfinte, a luat parte la slujbele şi rânduielile care se săvârşeau la acea vreme, în Sfânta şi Marea Joi la Ierusalim, şi ne-a lăsat, în jurnalul său de călătorie, mărturie despre toate acestea. Fie ca aceste câteva rânduri de încheiere să vă aducă în suflet mireasma duhovnicească a rugăciunilor din Joia Mare de la Ierusalim precum şi râvna pe care o arătau înaintaşii noştri în acea zi binecuvântată.

Iată ce ne spune Egeria:

„După aceasta, când încep a cânta cocoşii, se coboară cu cântări de la *Imbomon* şi se merge în locul unde s-a rugat Domnul, după cum este scris în Evanghelie: „Şi el s-au depărtat de la dânşii ca de o aruncătură de piatră, şi îngenunchind se ruga”, şi următoarele. În acest loc, se găseşte o biserică fastuoasă. Aici intră episcopul şi tot poporul, zic rugăciune potrivită zilei şi locului, se cântă şi o cântare potrivită şi se citeşte acel fragment din Evanghelie, în care (Domnul) zice ucenicilor Săi: „Privegheaţi, ca să nu intraţi în ispită”. Se citeşte aici tot fragmentul acesta şi se face iar o rugăciune. Apoi de aici, în cântări, până la cel mai mic dintre copii, coboară pe jos în Ghethsimani împreună cu episcopul. Dată fiind

mulţimea atât de mare, obosită de privegheri şi slăbită de ajunurile de toate zilele, care trebuie să coboare un munte atât de înalt, se merge încet, încet, cu cântări, în Ghethsimani. Mai mult de două sute de candele bisericeşti, au fost (deja) pregătite să lumineze tot poporul. O dată ajunşi în Ghethsimani, se face mai întâi o rugăciune potrivită, apoi se cântă o cântare; se citeşte apoi fragmentul din Evanghelie în care Domnul e prins. La citirea acestui fragment, sunt aşa strigăte şi gemete cu lacrimi în tot norodul, că tânguirile a tot poporul aproape se aud din oraş. Începând de acum, se merge spre cetate pe jos, în cântări, şi se ajunge la poartă pe la ceasul la care începe să se recunoască om cu om. Apoi, în timp ce se străbate oraşul, toţi până la ultimul, de la cel mai bătrân până la cel mai tânăr, bogaţi şi săraci, sunt toţi adunaţi aici; în această zi îndeosebi, nimeni nu pleacă de la priveghere până dimineaţa. Astfel duc pe episcop de la Ghethsimani până la poartă şi, de aici, prin toată cetatea, până la *Cruce*. Dinaintea *Crucii*, când se ajunge, începe să fie aproape lumină. Aici, se citeşte iar fragmentul din Evanghelie în care Domnul este adus la Pilat; şi se citeşte pe de-a-ntregul tot ceea ce, după cuvântul Evangheliei, Pilat a zis Domnului şi iudeilor. După care episcopul vorbeşte poporului, mângâindu-i pentru osteneala întregii nopţi şi pentru osteneala care îi mai aşteaptă în această zi, (îndemnându-i)

să nu slăbească, ci să pună nădejdea lor în Dumnezeu, carele pentru acea osteneală, mai mare răsplată le va da. Mângâindu-i astfel pe cât poate, le adresează aceste vorbe: „Duceţi-vă acum pentru o vreme fiecare la casele voastre, şedeţi puţin, şi către ceasul al doilea al zilei, să fiţi cu toţii aici adunaţi ca, din acel ceas şi până la al şaselea, să puteţi vedea sfântul lemn al Crucii, ceea ce fiecare dintre noi credem a fi de folos la mântuirea sa. Căci începând de la ceasul al şaselea, trebuie iar să ne adunăm în acest loc, care este *dinaintea Crucii*, spre a ne îndeletnici cu citirile şi rugăciunile până noaptea."

Deîndată ce se face otpustul la *Cruce*, care este înainte de răsăritul soarelui, cu râvnă fiecare merge în *Sion* să se roage dinaintea stâlpului unde a fost biciuit Domnul. Apoi, întorşi la casele lor, se odihnesc puţin; după care iată-i din noi adunaţi. Se pune acum un jilţ pentru episcop la Golgotha, *îndărătul Crucii*, unde acesta se găseşte în acest moment. Episcopul se aşază pe acest jilţ, iar dinaintea lui se pune o masă cu un acoperământ. Diaconii stau în picioare în jurul mesei. Este adusă racla de argint aurit în care se găseşte Sfântul Lemn al Crucii, este deschisă, arătată, şi se pune pe masă Lemnul Crucii şi înscrisul. După ce le vor fi pus pe masă, episcopul, şezând, apucă cu mâinile de marginile lemnului sfânt, în timp ce, de jur

împrejur, diaconii veghează. Iată de ce această supraveghere: este obiceiul ca tot poporul, atât credincioşii, cât şi catehumenii, să se apropie unul câte unul, să se aplece peste masă, să sărute Sfântul Lemn şi să treacă mai departe. Or, se povesteşte că cineva, nu ştiu când, a muşcat şi a furat o părticică din Sfântul Lemn. De aceea, acum, diaconii stând în picioare împrejurul mesei veghează ca nimeni din cei ce se apropie să nu îndrăznească acelaşi lucru. Tot poporul trece astfel, unul câte unul, se închină, atinge cu fruntea apoi cu ochii Crucea şi Înscrisul, sărută Crucea şi trece mai departe, însă nimeni nu întinde mâna să le atingă. După ce vor fi sărutat Crucea şi vor fi trecut, un diacon stă ţinând inelul lui Solomon şi cornul din care erau unşi regii. Se sărută cornul, se cinsteşte inelul (...) la ceasul al şaselea tot poporul trece intrând printr-o uşă şi ieşind prin cealaltă, căci totul se petrece în locul unde cu o zi înainte, joi, s-a adus Jertfa. La ceasul al şaselea, se merge *dinaintea Crucii*, fie ploaie ori zăpuşeală, căci acest loc se găseşte în aer liber: e un fel de atriu foarte mare şi foarte frumos între *Cruce* şi *Anastasis*. Tot poporul intră până într-atât încât nu se mai pot deschide uşile. Se aşează un jilţ pentru episcop dinaintea Crucii şi, de la al şaselea ceas până la al nouălea se fac numai citiri, astfel: se citesc mai întâi din Psalmi toate fragmentele în care se vorbeşte de Patimi; apoi din Epistole sau din Faptele Apostolilor toate cuvintele

care vorbesc despre patimile Domnului; se citesc de asemenea din Evanghelii locurile în care pătimeşte (Domnul); se citesc apoi din Proroci locurile în care ziceau că Domnul avea să pătimească; apoi, se citesc din Evanghelii cele în care (se) vorbeşte despre patimi. Astfel, de la ceasul al şaselea până la al nouălea, se fac neîncetat citiri şi se cântă cântări, spre a vedea tot poporul că s-a adeverit ceea ce au spus prorocii despre patimile Domnului, cum se arată şi în Evanghelii şi în scrierile apostolilor. Astfel, în aceste trei ceasuri, tot poporul învaţă că nimic nu s-a întâmplat care să nu fi fost prorocit şi că nimic din ceea ce a fost prorocit nu a rămas neîmplinit. Se presară totdeauna rugăciuni, ele însele potrivite cu această zi. La fiecare citire sau rugăciune e aşa un zbucium şi gemete în tot poporul, că e de mirare. Căci nu e nimeni, de la cel mai bătrân până la cel mai tânăr, care în această zi şi în aceste trei ceasuri, să nu se tânguiască din toate puterile pentru că Domnul a pătimit aceasta pentru noi. După aceasta, când începe deja ceasul al nouălea, se citeşte cuvântul din Evanghelia de la Ioan unde (Domnul) îşi dă duhul. După această citire, urmează o rugăciune şi otpustul. Deîndată ce se va fi făcut otpustul de la *Cruce*, se adună toţi în biserica mare, la *Martyrium*, şi se face ceea ce este obiceiul să se facă în acest loc de la ceasul al nouălea până seara tot timpul acestei săptămâni. După otpust, se merge

de la *Martyrium* la *Anastasis*. Ajunşi aici, se citeşte cuvântul din Evanghelia în care Iosif cere lui Pilat trupul Domnului şi Îl pune în mormânt nou. După această citire se face o rugăciune, şi sunt binecuvântaţi „cei chemaţi", apoi credincioşii, şi se face otpustul. În această zi nu se anunţă că privegherea continuă la *Anastasis*, căci se ştie că poporul este ostenit; însă obiceiul este să se continue cu privegherea în acest loc. Cei din popor care vor, sau cel puţin care pot, priveghează; ceilalţi nu rămân să privegheze aici până dimineaţa; ci rămân să privegheze clericii cei mai tari şi mai tineri. De-a lungul nopţii, se cântă aici cântări şi antifoane, până dimineaţa. O mare mulţime privegheză, unii de cu seară, alţii de la mijlocul nopţii, fiecare după puteri".

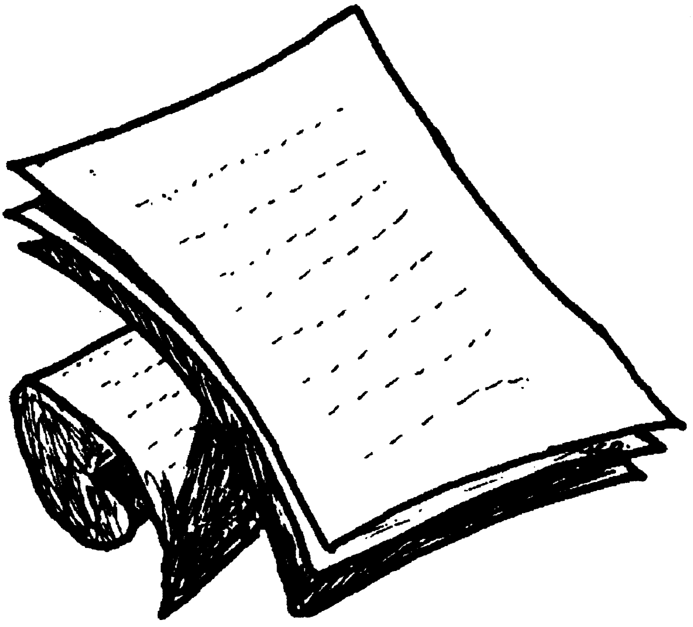

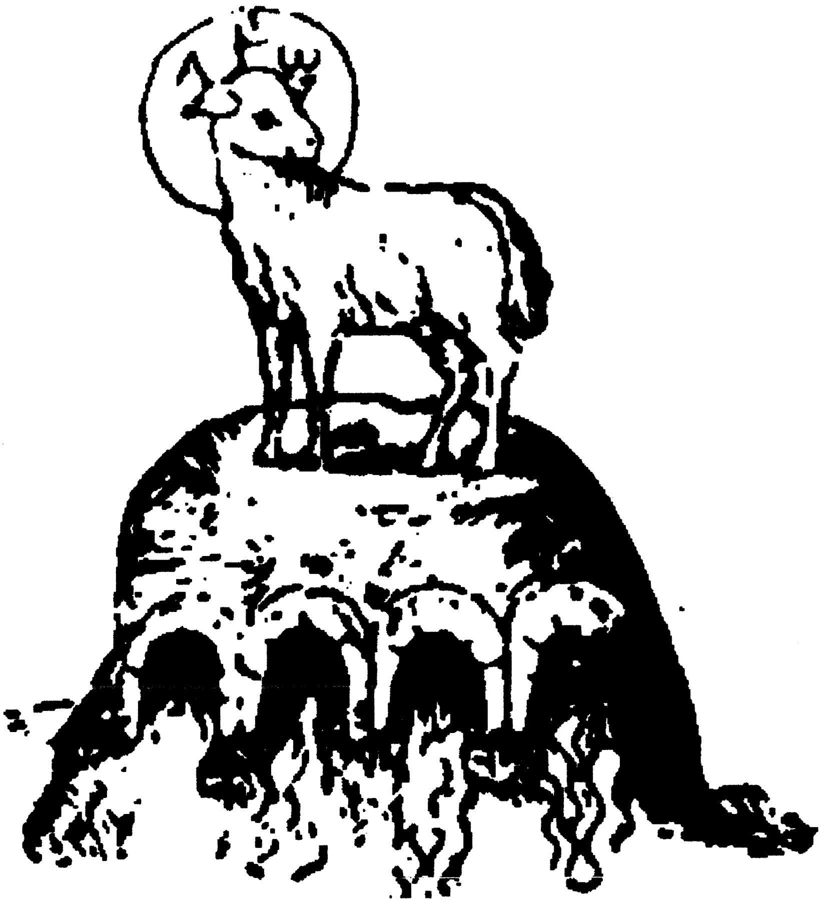

Editat de Episcopia Ortodoxă Română a Italiei
Tipărit de Arti Grafiche La Moderna
- Roma -

© Copyright - Episcopia Ortodoxă Română a Italiei

SFÂNTUL EPITAF

SFÂNTUL EPITAF

SLUJBA PROHODULUI DOMNULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A ITALIEI

ROMA

2010